

'Kinderrechten

Algemeen'

Rechten is hetgeen je mag doen en mag hebben. Je hoeft er niet eerst iets anders voor te doen. Rechten heb je gewoon. Je wordt er mee geboren.

Iedereen tot 18 jaar heeft Kinderrechten. Kinderrechten zijn de speciale rechten van het kind. Niemand kan kinderen hun rechten voor altijd wegnemen.

De afspraak om kinderrechten te beschermen staat op papier. Een afspraak op papier heet een wet. Een wet afgesproken tussen verschillende landen is een verdrag.

*Alle kinderrechten vind je in het **'Kinderrechtenverdrag'***

Inhoudstafel

Voorblad	
Webschema thema kinderrechten algemeen	
Spel "Puzzel Rechten van het kind"	p4
Brochure 'Het Verdrag van de Rechten van het Kind' (vertaling voor kinderen)	p6
Brochure 'Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind' (officiële tekst)'	p7
Methodiek 'Algemene stellingen rond kinderrechten'	p8
Poster 'Website Kinderrechteneducatie'	p10
Spel 'Memory - Rechten van het kind'	p11
Spel 'Lotto - Rechten van het kind'	p12
'Leerlingenraad'	p13
Methodiek 'Kringgesprek'	p14
Boek: Het KREKELBOEK	p16
Methodiek: 'Kleurplaten over kinderrechten'	p17
Methodiek 'Kinderrechtenvlag'	p18
Methodiek 'Kinderrechtentekening'	p20
Methodiek 'Kinderrechtenrad'	p22
Methodiek 'Kinderrechtenmuur'	p23
Methodiek 'Kinderrechtenhanger'	p25
Boek 'Dag school! Dag huis! Dag bed!'	p27
Brochure 'Kinderrechten in de basisschool'	p28
'Bezoek aan tZitemzo'	p29
Affiche 'tZitemzo vzw'	p30
Methodiek 'De ideeënbus'	p31

Webschema

Dit schema is apart te downloaden

Spel 'Puzzel - Rechten van het kind'

Korte omschrijving

Door middel van een puzzel maken de kinderen kennis met kinderrechten.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Kinderrechtswinkels vzw

Uitgeverij

Kinderrechtswinkels vzw, Hoogstraat 81, 9000 Gent.

Datum van uitgave

2004

Doelstellingen

- De kleuters beseffen dat ze bepaalde zaken mogen/kunnen, bijv. spelen, naar school gaan, verzorgd worden, ...
- De kleuters maken kennis met verschillende kinderrechten, bijvoorbeeld het recht op spel.

Duur

Minimum 15 minuten.

Materiaal

- De puzzel rond kinderrechten (30 puzzelstukken).

Verloop

- 1) De kinderen zitten in de kring. De puzzelstukken worden op de grond gelegd, zodanig dat alle kleuters de stukken kunnen zien.
- 2) Er wordt de kleuters gevraagd of zij een stukje zien dat past. Wie twee puzzelstukken bij elkaar denkt te passen, steekt zijn vinger op. Die kleuter mag komen proberen...

- 3) Als de puzzel afgewerkt is, mogen de kinderen reageren op wat ze zien. De verschillende prenten op de puzzel worden besproken. De term kinderrechten wordt aangehaald en er wordt de kinderen duidelijk gemaakt dat zij bepaalde zaken kunnen/mogen. Er wordt ingespeeld op wat de kleuters ontdekt hebben tijdens het maken van de puzzel.

Tips/variantie

- Het posterexemplaar van de puzzel zichtbaar uithangen in de klas (en school) en er dikwijls naar verwijzen.
- Na de klassikale inleiding de puzzel in de puzzelhoek plaatsen. Zo kunnen de kinderen ook op hun eentje exploreren.

Brochure 'Het Verdrag van de Rechten van het Kind' (vertaling voor kinderen)

Korte omschrijving

Het volledige 'Verdrag inzake de Rechten van het Kind' zoals het door de VN is goedgekeurd, vertaald naar een omgangstaal zodat kinderen het zelfstandig kunnen lezen, en vooral begrijpen.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 9 jaar

Auteur

Kinderrechtswinkels vzw

Uitgeverij

Kinderrechtswinkels vzw, Hoogstraat 81, 9000 Gent

Datum van uitgave

2000

Doelstellingen

Kinderen op een begrijpelijke manier informeren over de inhoud van het Kinderrechtenverdrag.

Variant

Er bestaat ook een brochure met de integrale, officiële Nederlandstalige tekst van het Verdrag inzake Rechten van het Kind.

Brochure 'Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind' (officiële tekst)

Korte omschrijving

De integrale en officiële Nederlandstalige tekst van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 15 jaar

Auteur

Kinderrechtswinkels vzw

Uitgeverij

Kinderrechtswinkels vzw, Hoogstraat 81, 9000 Gent

Datum van uitgave

2000

Doelstellingen

Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind is ook in België van kracht. Alle Belgen moeten de betekenis en de inhoud ervan kennen.

Variant

Er bestaat ook een brochure 'Het Verdrag van de Rechten van het Kind'. De volledige verdragstekst juridisch vertaald naar een omgangstaal voor kinderen vanaf 9 jaar.

Methodiek 'Algemene stellingen rond kinderrechten'

Korte omschrijving

De kleuters mogen hun mening geven over enkele stellingen over 'kinderrechten'. Er worden ook specifieke stellingen voorgelegd, die in verband staan met de daaropvolgende activiteiten, bijvoorbeeld rond het thema 'lichaam'.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen
Recht op een eigen mening

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters geven hun mening over de stellingen.
- Ze luisteren naar elkanders mening!
- De kleuters maken kennis met de rechten van het kind aan de hand van stellingen die aansluiten bij hun leef -en belevingswereld.

Duur

Ongeveer 15 minuten.

Materiaal

- De stellingen i.v.m. de rechten van het kind.
- Kaartjes in 2 verschillende kleuren of bijv. met lachend of boos gezichtje (in overeenstemming met aantal aanwezige kleuters).

Verloop

- 4) De kinderen zitten in de kring. Elke kleuter krijgt een rood en een groen kaartje. Op de groene kaartjes mogen ze een lachend gezichtje tekenen; op het rode een boos gezichtje.
- 5) Er worden vervolgens enkele stellingen voorgelegd aan de kleuters. Zij denken na over de stellingen en steken vervolgens een kaartje, rood (fout) of groen (juist) omhoog.
- 6) De kleuters krijgen de mogelijkheid om te reageren (als ze hun vinger opsteken). Het is van belang dat een kleuter die het rode kaartje en een kleuter die het groene kaartje gekozen heeft, de kans krijgt om zich te 'verdedigen'. Indien mogelijk kunnen de kleuters in communicatie treden met elkaar. Het is hierbij belangrijk dat iedereen aan het woord komt en dat de kleuters luisteren naar elkaar!

7) Stellingen:

- Mijn ouders moeten mij eten geven (recht op voeding).
- Ik moet alleen maar dingen doen wat mijn ouders mij zeggen. Ik mag zelf nooit eens iets kiezen (recht op eigen mening).
- Ik mag in een kasteel wonen als ik dat wil (recht op wonen).
- Ik mag zelf een andere naam kiezen (recht op een naam).
- Op woensdagnamiddag moet ik altijd gaan werken in de fabriek, in plaats van te spelen (recht op spel).
- Als ik val op de speelplaats en mijn knie bloedt, dan moet de juf dat niet verzorgen (recht op verzorging).
- De tandarts mag gezonde tanden uittrekken (recht op verzorging).
- Mijn ouders moeten me naar de dokter brengen als ik heel ziek ben (recht op verzorging).
- Als de juffrouw vindt dat er een kleuter stout is in klas, dan mag ze die kleuter naar de gevangenis brengen (geen kinderen in de gevangenis).
- Een vriendje met een donkere huiskleur mag niet naar de klas komen (recht op onderwijs, iedereen is gelijk).
- Ik mag een jongen uit de klas pesten omdat die een andere huidskleur heeft dan ikzelf (iedereen is gelijk).

Tips / variatie

- In plaats van de gekleurde kaartjes te gebruiken, kan je de kleuters ook laten rechtstaan bij een goed antwoord, en laten zitten bij een fout antwoord.
- Belangrijk dat kinderen van verschillende meningen aan het woord komen (recht op mening...).
- De leid(st)er licht het recht in kwestie toe in kindertaal. Bijv. wij kunnen/mogen spelen, ik/jij mag/kan spelen, elk kind mag spelen, volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen kunnen spelen, ...

Poster 'Website Kinderrechteneducatie'

Korte omschrijving

Een poster met de gegevens van de internetsite 'www.kinderrechteneducatie.be'.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Voor al wie op zoek is naar educatief materiaal om rond Kinderrechten te werken.

Auteur

Comité voor Bijzondere Jeugdzorg van Aalst, Dendermonde, Mechelen, Oudenaarde en Sint-Niklaas in samenwerking met de Kinderrechtswinkels vzw.

Datum uitgave

2002

Spel 'Memory - Rechten van het kind'

Korte omschrijving

Door middel van het memoryspel maken de kinderen kennis met 12 kinderrechten.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Kinderrechtswinkels vzw

Uitgeverij

Kinderrechtswinkels vzw, Hoogstraat 81, 9000 Gent.

Datum van uitgave

2004

Doelstellingen

- De kleuters beseffen dat ze bepaalde zaken mogen/kunnen, bijv. spelen, naar school gaan, verzorgd worden, ...
- De kleuters leren specifieke kinderrechten kennen, zoals bijvoorbeeld recht op spel, recht op verzorging.
- De kleuters beschrijven wat ze op de kaarten zien.

Duur

Minimum 15 minuten.

Materiaal

- De memory rond kinderrechten (12 x 2 kaartjes):

Spel 'Lotto - Rechten van het kind'

Korte omschrijving

Door middel van een lottospel kunnen de kleuters op een speelse manier kennismaken met verschillende thema's/kinderrechten en die benoemen.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Doelstellingen

- De kleuters maken op een speelse manier kennis met verschillende thema's/kinderrechten.
- De kleuters snappen dat ze rechten hebben. (Dat ze bepaalde zaken mogen, kunnen, ...)

Duur

Ongeveer 15 minuten

Materiaal

- Het lottospel over kinderrechten

Verloop

- 1) De kinderen worden ingedeeld in vier kleine groepjes. Ze krijgen elk een grote kaart met een verschillend recht.
- 2) De kleine plaatjes liggen in het midden van de kring. Elk om beurt kunnen ze een kaartje trekken. Wanneer ze het getrokken kaartje op hun grote kaart kunnen leggen (omdat het dezelfde tekening bevat) mogen ze het kaartje houden. Kunnen ze het kaartje niet gebruiken dan leggen ze het terug met de tekening naar beneden in het midden. De bedoeling is zo vlug mogelijk de grote kaart op te vullen.
- 3) Na het spel volgt een bespreking rond kinderrechten.

Tips

- Eventueel kunnen de prenten eerst ingekleurd worden door de kleuters.
- Het spel kan in kleine groepjes gespeeld worden, maar men kan ook bijvoorbeeld de kleuters per twee laten werken. Verschillende varianten zijn dus mogelijk.
- Na het spelen van het spel kan bij de bespreking de kinderrechtenaffiche bovengehaald worden. De kinderen kunnen linken leggen met de prenten op de poster en het lottospel.

'Leerlingenraad'

Korte omschrijving

Een leerlingenraad is een raad die bestaat uit door leerlingen gekozen of benoemde vertegenwoordigers. In België is een leerlingenraad of andere vorm van gegarandeerde inspraak op elke school bij het participatiedecreet (2004) verplicht gesteld.

Leerlingenraden in België kunnen lid worden van de Vlaamse Scholierenkoepel (VSK). Het voordeel van een leerlingenraad is, dat leerlingen op die manier een formele spreekbuis hebben naar de directie toe. De raad verleent advies over alle onderwerpen die de leerlingen rechtstreeks aanbelangen.

Dit is een activiteit op schoolniveau, dus klas overstijgend!

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters kunnen hun ideeën of wensen uitdrukken en overbrengen.
- De kinderen voelen zich betrokken bij het schoolgebeuren.

Duur

Ongeveer 20 minuten

Materiaal

- Papier
- Kleurpotloden

Verloop

- 1) De kleuters maken een tekening over wat ze graag nog bij willen in de school, wat ze willen veranderen, enz. Indien ze geen ideeën hebben, dan zijn ze niet verplicht om iets te tekenen. Ze kunnen bijvoorbeeld wel tekenen wat ze leuk vinden op school.
- 2) De kleuters nemen hun tekening mee naar de kring. In de kring worden de tekeningen besproken. Tijdens dit kringgesprek komt een afgevaardigde van de leerlingenraad (van het vijfde of zesde leerjaar) meevolgen. Hij/zij zal verslag nemen van wat de kleuters aanbrengen. Het lager schoolkind zal hetgeen de kleuters tijdens het kringgesprek aanbrachten, op de leerlingenraad brengen. Zo hebben de kleuters ook een stem in de leerlingenraad.

Methodiek 'Kringgesprek'

Korte omschrijving

De kinderen denken na, a.d.h.v. afbeeldingen, over wat kan en wat niet kan, wat mag en wat niet mag, ... Ze delen hun mening met de klasgenoten.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters bekijken aandachtig prenten i.v.m. de kinderrechten.
- De kleuters vormen een mening omtrent een prent.
- De kleuters verwoorden hun mening en brengen dit in de groep.
- De kleuters weten als iets kan/niet kan, mag/niet mag, ...

Duur

Ongeveer 25 minuten.

Materiaal

- Krantenknipsels/tijdschriftafbeeldingen i.v.m. de kinderrechten bijv. een gezin dat aan tafel zit te eten, een gerustgesteld kind bij een dokter, kindsoldaten, ...
- Afbeeldingen van hartjes en van breuklijnen.

Verloop

1. De kleuters zitten in de kring. De leid(st)er neemt er enkele prenten bij. Er wordt de kleuters gevraagd wat ze zien op de afbeeldingen (Wat zie je? Wat doen de mensen op de afbeelding? Waarom doen ze dat? Hoe zouden ze zich voelen? ...) De leid(st)er ondersteunt.
2. De kinderen vormen een mening over de prent: kan dat, kan dat niet, mag dat, mag dat niet, hebben we dat nodig om te overleven, wat moet en wat mag ik, ...?
3. De afbeeldingen worden opgehangen. De kinderen hangen bij een goede prent (een kinderrecht) een hartje. Bij afbeeldingen van schendingen van kinderrechten hangen de kinderen een breuklijn. Zo wordt duidelijk wat een kinderrecht is en wat een schending van een kinderrecht is.

4. De kinderen denken na over hoe een kinderleven er uit zou zien mochten er enkel prenten met breuklijnen zijn (mochten er in een kinderleven geen kinderrechten aanwezig zijn). De begeleid(st)er laat ideeën uit de kinderen komen en speelt hierop in. Hij/zij maakt de kinderen duidelijk dat kinderen bepaalde zaken kunnen/mogen/... De leid(st)er maakt in kindertaal duidelijk dat kinderen rechten hebben.

Tips/variantie

- Men kan afbeeldingen gebruiken van kinderen uit andere landen. Hoe zit het met de hartjes en breuklijnen (de kinderrechten) in andere landen? Krijgt elk kind voldoende eten om te overleven in andere landen? Heeft iedereen er een huis? Gaat elk kind ernaar school? ...

Boek: Het KREKELBOEK

Korte omschrijving

Een ideeënboek voor KinderRechtenEducatie in Kleuter- En Lager onderwijs

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Leerkrachten van 4 tot 10-jarigen

Auteur

Wereldwerkplaats vzw en Vormen vzw i.s.m. Kinderrechtswinkels vzw

Uitgeverij

Wereldwerkplaats vzw, Ortolanenstraat 6, 3010 Leuven (Kessel-Lo)

Doelstellingen

Het Krekelboek wil kleuterleid(st)ers en onderwijzers op weg zetten om met het geheel aan kinderrechten aan de slag te gaan in de klas. Het boek wil inspiratie bieden voor kinderrechteducatie (kre). Het bevat vele ideeën over hoe je kinderen kunt informeren over hun rechten en die van anderen. Het boek geeft ook veel tips om te werken aan waarden en houdingen die vervat zitten in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind. Tegelijk wil het boek dat de link tussen kinderrechten en het Noord-Zuidperspectief als vanzelfsprekend gelegd wordt.

Methodiek: 'Kleurplaten over kinderrechten'

Korte omschrijving

Kinderrechtenkleurplaten

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 3 jaar

Doelstellingen

- De kinderen kunnen kleurplaten i.v.m. de 'kinderrechten' inkleuren.
- De kleuters beschrijven wat ze op de kleurplaat zien en brengen het in verband met hun eigen leefwereld.
- De kleuters realiseren zich dat ze bepaalde zaken mogen/kunnen, ... (dat ze rechten hebben).

Duur

Minimum 15 minuten

Materiaal

- Kinderrechtenkleurplaten
- Kleurpotloden

Verloop

- 1) De kleuters gaan aan de tafels zitten en krijgen elk een kleurplaat.
- 2) Eerst wordt besproken wat op de kleurplaat te zien is.
- 3) Daarna gebruiken de kleuters kleurpotloden om de kleurplaat in te kleuren.
- 4) De begeleider geeft in de kring, bij het bekijken van de werkjes, uitleg over kinderrechten, over wat de kinderen kunnen/mogen,

Methodiek 'Kinderrechtenvlag'

Korte omschrijving

Alle klassen van de school illustreren op een creatieve wijze een welbepaald kinderrecht op een grote vlag. De vlaggen worden dan opgehangen op school (bijv. op de speelplaats). Dit is een activiteit op schoolniveau, dus klas overstijgend!

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Doelstellingen

- De kinderen verdiepen zich in een bepaald thema/recht.
- De kinderen maken een creatieve illustratie over een besproken thema/recht.

Duur

Ongeveer 40 minuten.

Materiaal

- Acrylverf en verfborstels
- Een groot wit doek
- Een lange houten stok
- Kinderrechtenaffiche (Kinderrechtswinkels vzw.)

Verloop

1. De kleuters zitten in de kring. Er wordt vertrokken vanuit de kinderrechtenaffiche waarop heel wat rechten zijn afgebeeld. De kleuters verwoorden wat ze zien. De leid(st)er ondersteunt. Er wordt gewezen op het feit dat kinderen bepaalde zaken mogen/kunnen.
2. De kinderen mogen één prent kiezen waarrond ze willen werken, bijv. recht op voeding.
3. De leid(st)er gaat een gesprek aan met de kinderen: Is voedsel noodzakelijk om te overleven? Wat mocht er geen voedsel zijn? De kinderen reageren en laten hun kennis en fantasie de vrije loop gaan.
4. De leid(st)er vat de belangrijkste zaken uit het gesprek samen.

5. Er wordt een groot wit doek bovengehaald. De leid(st)er legt de kinderen uit dat elke klas een prent van de affiche zal uitwerken op een vlag, om de vlaggen dan vervolgens op de speelplaats/in het schoolgebouw/in de inkom van de school te hangen.
6. De kinderen brengen aan wat ze op de vlag willen schilderen (a.d.h.v. de samenvatting van het kringgesprek).
7. De kinderen worden in groepjes verdeeld. Er wordt een doorschuifstelsel in de klas opgezet. Terwijl de andere kinderen vrij in de hoeken spelen (of eventueel een contractwerk maken), komen er telkens vier kinderen bij de leid(st)er om de vlag te schilderen.
8. Er volgt een nabespreking van de activiteit in de kring. De vlag wordt bekeken en besproken (bijv. Wat zie je? Wat bedoelen we bij die afbeelding? ...)
9. De vlag wordt, samen met de kinderen, ergens op school opgehangen. Best op een goed zichtbare plaats (zowel voor ouders als voor kinderen). Indien er al andere vlaggen (van andere klassen, dus van andere rechten) hangen, worden die kort besproken.

Tips/variantie

- Alle afgewerkte vlaggen kunnen eerst over de verschillende klassen verspreid worden en er besproken worden, alvorens ze op te hangen.

Methodiek 'Kinderrechtentekening'

Korte omschrijving

De kinderen illustreren op een creatieve manier een kinderrecht.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters interpreteren een bepaald thema/recht a.d.h.v. een kinderrechtenprent.
- De kleuters maken een creatieve illustratie a.d.h.v. een eigen interpretatie.

Duur

Ongeveer 30 minuten.

Materiaal

- (Gekleurd) papier
- Stiften, vetkrijtjes, potloden, schaar, lijm, tijdschriften, verf, verfborstels, ...
- Kinderrechtenaffiche (Kinderrechtswinkels vzw)

Verloop

1. De kleuters zitten in de kring. Er wordt vertrokken vanuit de kinderrechtenaffiche waarop heel wat rechten afgebeeld zijn. De kleuters verwoorden wat ze zien. De leid(st)er ondersteunt. Er wordt gewezen op het feit dat kinderen bepaalde zaken mogen/kunnen.
2. De kinderen gaan aan de tafel zitten. Ze krijgen allen een blad en er ligt heel wat knutselmateriaal op tafel.
3. De kinderen mogen een kinderrechtenprent kiezen die hen aanspreekt. De inhoud van die prent mogen ze op een creatieve manier verwerken. Hun eigen interpretatie van de prent mogen ze creatief uiten met de verschillende knutselmaterialen die op de tafel liggen.
4. Er volgt een nabespreking in de kring waar de verschillende werkjes worden bekeken. De kinderen mogen iets vertellen bij hun knutselwerk als ze dat willen. De leid(st)er ondersteunt waar nodig.

Tips/variantie

- Men kan de knutselwerkjes in de klas ophangen.
- Men kan enkele knutselwerkjes aan de kinderrechtenmuur bevestigen.
- De kinderen kunnen een collage maken i.v.m. hun eigen interpretatie van een kinderrechtenprent. Ze kunnen in heel wat kranten en tijdschriften naar afbeeldingen zoeken die volgens hen bij een bepaald kinderrecht thuishoren. De collages kunnen, na een nabespreking in de kring, een vaste plaats in de klas krijgen. Bijvoorbeeld in de buurt van de kinderrechtenprenten.
- Er kan een tentoonstelling georganiseerd worden op school waar alle knutselwerkjes en interpretaties van kinderrechten worden tentoongesteld. De ouders kunnen uitgenodigd worden naar de tentoonstelling.
- Men kan de techniek 'monotypes' toepassen bij het verwerken van de kinderrechtenprenten.

Methodiek 'Kinderrechtenrad'

Korte omschrijving

De kinderen draaien aan een kinderrechtenrad. Er worden reacties rond kinderrechten uitgelokt.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Wereldwerkplaats vzw

Uitgeverij

Wereldwerkplaats vzw, Ortolanenstraat 6, 3010 Leuven (Kessel-Lo)

Doelstellingen

- De kleuters beseffen dat ze bepaalde zaken mogen/kunnen, ... (dat ze rechten hebben).
- De kleuters kunnen gebeurtenissen uit hun dagelijks leven linken met de kinderrechtenprenten.
- De kleuters kunnen elkaar bevragen i.f.v. de kinderrechten.

Duur

Ongeveer 30 minuten.

Materiaal

- Kinderrechtenrad

Verloop

De leid(st)er maakt van een draaischijf (bijv. een draaiende kaasplank) een rad dat de kinderen zelf kunnen gebruiken. Er worden afbeeldingen van kinderrechten op het rad gekleefd, die de leid(st)er had geselecteerd voor haar leeftijdsgroep. De kinderen duiden al draaiende een recht aan. Ze mogen een vraag stellen over het recht aan de leid(st)er of aan elkaar. De leid(st)er geeft een voorbeeldsituatie waarin het kinderrecht al dan niet gerespecteerd wordt. Door middel van vragen worden reacties uitgelokt.

Methodiek 'Kinderrechtenmuur'

Korte omschrijving

Samen met de kinderen een kinderrechtenmuur ontwerpen. De verschillende prenten van de kinderrechten ophangen (poster KRW) en die in verband brengen met klassituaties, activiteiten, dagelijkse (klas)leven, enz. (a.d.h.v. voorwerpen, tekeningen, foto's, knutselwerken, prenten, ...)

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Auteur

Wereldwerkplaats vzw

Uitgeverij

Wereldwerkplaats vzw, Ortolanenstraat 6, 3010 Leuven (Kessel-Lo)

Doelstellingen

- De kleuters leren specifieke kinderrechten kennen, zoals bijvoorbeeld recht op spel, recht op verzorging.
- De kleuters kunnen gebeurtenissen uit hun dagelijks leven linken met de kinderrechtenprenten.
- De kleuters staan stil bij dagdagelijkse gebeurtenissen en kunnen het bespreekbaar maken.

Duur

Ongeveer 10 minuten.

Materiaal

- Muur
- Kinderrechtenprenten/poster
- Voorwerpen/prenten/knutselwerkjes die de kinderen zelf aanbrengen

Verloop

Het is de bedoeling dat de kinderrechtenmuur als rode draad fungeert doorheen het schooljaar. Telkens zich een situatie, die gelinkt kan worden met de kinderrechtenprenten, voordoet kan men in de kring de situatie bespreken en iets passend aan de kinderrechtenmuur hangen. Na verloop van tijd kunnen kinderen zelf initiatief nemen om iets aan de muur te hangen.

Men kan tekeningen, foto's, voorwerpen, knutselwerken, enz. aan de muur hangen.

Tips/variantie

- Men kan een kinderrechtenmuur voor de hele school organiseren, waar bijvoorbeeld belangrijke schoolgebeurtenissen aan komen. Deze kinderrechtenmuur bevindt zich best op een plaats waar kinderen (en ouders) veel langskomen (bijv. inkomhal school).
- Men kan i.p.v. een kinderrechtenmuur een thematafel aanleggen i.v.m. de kinderrechten. De kinderrechtenprenten liggen verspreid over de tafel. De kinderen kunnen er allerlei passende voorwerpen bij leggen (uit hun dagelijks leven). Alle voorwerpen die op de thematafel komen, worden besproken in de kring (waarom precies dat voorwerp, met wat kan je het linken, waarom vind jij dat zo belangrijk, ...).
- Een alternatief voor een thematafel is een kinderrechtenhoek in de klas.
- Men kan de verschillende kinderrechtenprenten een vaste zichtbare plaats in de klas geven. Op bepaalde passende momenten kan daarnaar verwezen worden (bijv. tijdens de kleuterhap kan verwezen worden naar het recht op voeding). De constante visuele weergave van de kinderrechten kan een hulpmiddel zijn voor de kinderen om hun eigen leefwereld met de rechten te linken.
- De kinderrechtenmuur kan ook in de vorm van een kinderrechtenslinger: prenten en voorwerpen aan een (rode) draad (doorheen het schooljaar).
- Kinderrechtenmobile

Methodiek 'Kinderrechtenhanger'

Korte omschrijving

De kinderen illustreren op een creatieve manier een kinderrecht op een schrinkpapier.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Doelstellingen

- De kleuters interpreteren een bepaald thema/recht.
- De kleuters maken een creatieve illustratie a.d.h.v. een eigen interpretatie.

Duur

Ongeveer 20 minuten.

Materiaal

- Schrinkpapier (te verkrijgen in knutselwinkels)
- Kleurpotloden
- Draad/touw/macramé
- Kinderrechtenaffiche (Kinderrechtswinkels vzw)

Verloop

1. De kleuters zitten in de kring. Er wordt vertrokken vanuit de kinderrechtenaffiche waarop heel wat rechten zijn afgebeeld. De kleuters verwoorden wat ze zien. De leid(st)er ondersteunt. Er wordt gewezen op het feit dat kinderen bepaalde zaken mogen/kunnen.
2. De kinderen gaan aan de tafel zitten. Ze krijgen allen een schrinkpapier en kleurpotloden.
3. De kinderen mogen een kinderrecht kiezen dat hen aanspreekt. De inhoud van dat recht mogen ze op een creatieve manier verwerken. Hun eigen interpretatie van de prent mogen ze creatief uiten op het schrinkpapier.
4. Wanneer de kinderen klaar zijn met hun tekening, maken ze met een perforator een gaatje in de schrinkel. De oven wordt voorverwarmd en de schrinkel wordt in de oven geplaatst. (Meer informatie: zie op de schrinkelverpakking.)

5. De kleuters maken van hun schrinkel een halsketting (ze hangen hun schrinkel aan een touw).
6. Er volgt een nabespreking in de kring waar de verschillende kinderrechtshangers worden bekeken. De kinderen mogen iets vertellen bij hun hanger als ze dat willen. De leid(st)er ondersteunt waar nodig.

Boek 'Dag school! Dag huis! Dag bed!'

Korte omschrijving

De begeleider vertelt een verhaal uit het boek 'Dag school! Dag huis! Dag bed!'. Daarna volgt een bespreking over één van de thema's/kinderrechten (kringgesprek).

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

Vivian den Hollander en Dagmar Stam

Uitgeverij

Van Holkema & Warendorf

Datum van uitgave

2000

Doelstellingen

De kleuters luisteren naar de verhaaltjes. Ze krijgen inzicht in enkele kinderrechten, namelijk 'recht op onderwijs', 'recht op wonen' en 'recht op verzorging'. De leid(st)er licht het recht meer toe in kindertaal, bijv.: ik/jij kan/mag naar school gaan, wij mogen/kunnen naar school gaan, elk kind mag naar school gaan, volwassenen moeten ervoor zorgen dat kinderen naar school kunnen gaan.

Duur

Ongeveer 20 minuten

Materiaal

- Boek 'Dag school! Dag huis! Dag bed!' (Vivian den Hollander en Dagmar Stam)

Verloop

Zie de fiches bij de besproken thema's!

Brochure 'Kinderrechten in de basisschool'

Korte omschrijving

Brochure i.v.m. het werken rond en het integreren van kinderrechten in de basisschool.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Leerkrachten en omkadering van basisscholen

Auteur

Comité voor Bijzondere Jeugdzorg Brugge i.s.m. anderen

Uitgeverij

Comité voor Bijzondere Jeugdzorg Brugge

Doelstellingen

Kader en beschrijving van good practices om Kinderrechten in het basisonderwijs te implementeren.

'Bezoek aan tZitemzo

Korte omschrijving

Een klasuitstap organiseren naar tZitemzo (Gent).

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 5 jaar

Doelstellingen

- De kleuters maken kennis met tZitemzo.
- De kleuters kunnen enkele spelletjes spelen i.v.m. de kinderrechten.
- De kleuters beseffen dat ze bepaalde dingen mogen/kunnen.

Duur

Ongeveer 1u à 1u30.

Materiaal

- Vervoer
- Voldoende begeleiders

Verloop

Het bezoek aan tZitemzo kan een inleiding zijn van een schooljaar waarin kinderrechten de rode draad vormen. In tZitemzo kunnen de medewerkers de kinderen op een speelse manier laten ondervinden dat ze bepaalde zaken mogen en kunnen (dat ze rechten hebben). Het is de bedoeling dat dit verder uitgewerkt wordt in de klas. Men kan bij het bezoek aan tZitemzo trouwens de kleuterkoffers ontlenen.

Tips/variantie

- Men kan tZitemzo bezoeken naar aanleiding van de Kinderrechtendag op 20 november.
- tZitemzo Gent, Hoogstraat 81, 9000 Gent
Tel. 09/233.65.65
info@tzitemzo.be

Affiche 'tZitemzo vzw'

Korte omschrijving

Een affiche met de gegevens van tZitemzo.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Auteur

tZitemzo vzw

Uitgeverij

tZitemzo vzw, Hoogstraat 81, 9000 Gent

Datum van uitgave

2007

Tips

- De kinderrechten visueel zichtbaar maken: de affiche ophangen in de klas, op de school, ...
- Kringgesprek aan de hand van de affiche.

Methodiek 'De ideeënbus'

Korte omschrijving

De kinderen tekenen hun ideeën, hun wensen i.v.m. de klas, uit. Deze tekeningen komen terecht in een ideeënbus in de klas. Na een week volgt een kringgesprek aan de hand van de tekeningen.

Kinderrecht

Kinderrechten algemeen
Recht op een eigen mening

Doelgroep

Vanaf 4 jaar

Doelstellingen

- De kinderen tekenen hun mening over bepaalde onderwerpen uit de klas.
- De kinderen tekenen hun wensen en ideeën m.b.t. de klas, uit.
- De kinderen kunnen zich verbaal 'verdedigen' bij hun tekening, ze kunnen er iets bij vertellen.

Duur

Ongeveer 20 minuten.

Materiaal

- Papier
- Kleurpotloden/ stiften
- Ideeënbus (schoendoos...)

Verloop

- 1) De kinderen zitten in de kring. Er wordt een inleiding gegeven op de activiteit: er wordt besproken wat er op school en in klas gebeurt.
- 2) De kinderen vertellen hun ideeën; wat zouden ze willen veranderen op school, wat zou een leuk initiatief zijn, is er iets dat ze graag zouden aanpassen, enz. Wat is hun mening op het 'systeem' op school, enz. Daarover wordt een gesprek gevoerd, zodat de kleuters stof genoeg hebben om over te tekenen.
- 3) De kleuters krijgen elke dag eventjes de mogelijkheid om hun mening of ideeën te formuleren aan de hand van een tekening.
- 4) De tekeningen verdwijnen in de ideeënbus.
- 5) De ideeënbus wordt op het einde van de week geleegd en de tekeningen worden besproken. De kleuters krijgen de kans om hun mening te vertellen aan de hand van de tekeningen
- 6) Er wordt benadrukt dat elk kind mag nadenken (en spreken) over dingen die voor hen belangrijk zijn.